

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-408/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl, T. G. Masaryka 590
Sídlo	T. G. Masaryka 590, 570 01 Litomyšl
E-mail právnické osoby	glit@glit.cz
IČO	62 032 348
Identifikátor	600 012 701
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Ivanou Hynkovou, ředitelkou
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	T. G. Masaryka 590, 570 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti	28. 3., 2. a 3. 4., 9. 4. 2014

Inspekční činnost byla zahájena v Gymnáziu Aloise Jiráska, Litomyšl, T. G. Masaryka 590 (dále „škola“) předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na posouzení souladu školního vzdělávacího programu s rámcovými vzdělávacími programy a na jeho realizaci, rozvoj a dosažení potřebných kompetencí a gramotností žáků, na podporu inovací a řízení střední školy.

Posuzovaným obdobím byly školní roky 2011/2012 až 2013/2014 do data inspekční činnosti.

Charakteristika

Škola vykonává činnost střední školy. Vzdělávání žáků probíhá ve čtyřletém a osmiletém cyklu s všeobecným zaměřením. Ve vyšších ročnících se mohou žáci profilovat díky širokému výběru z volitelných předmětů. Gymnázium nemá vlastní školní jídelnu, ale využívá služeb jiných stravovacích zařízení v Litomyšli.

K 30. 9. 2013 škola vykazovala celkově 353 žáků (z toho počtu bylo 126 žáků zapsaných pro čtyřleté vzdělávání). Celkový počet žáků školy tak tvořil cca 92,9 % z nejvyššího povoleného počtu (kapacity) 380 žáků uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

S vedením a řízením školy má ředitelka dlouholeté manažerské zkušenosti. Zavedené kontrolní a organizační systémy jsou funkční, proto se nyní může ředitelka školy soustředit na zlepšování některých oblastí, např. dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Realizuje projekt *Zdokonalování jazykových a dalších dovedností pedagogických pracovníků v Gymnáziu v Litomyšli*, jehož hlavními cíli jsou především posílení jazykových dovedností na komunikační úroveň téměř všech učitelů s následným využitím ve výuce vybraných nejazykových předmětů a dále zavedení moderních metod pro vzdělávání v cizích jazycích. Mimo tento projekt ředitelka každoročně zpracovává plán dalšího vzdělávání učitelů. Manažerské aktivity jsou rovněž soustředěné na získávání dalších finančních prostředků a využití různých finančních zdrojů (viz níže zmíněné projekty a granty), spolupráci s Městem Litomyšl a příslušnými úřady, organizacemi a místními firmami. Ředitelka školy rovněž dbá na bezpečné prostředí žáků, proto v letošním roce vyzvala *Krajskou hygienickou stanici Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích*, aby analyzovala a vyhodnotila škodlivost vlhkosti v suterénu budovy školy s ohledem na bezpečnost a zdraví žáků.

Realizovaný školní vzdělávací program (dále ŠVP) odpovídá zápisu oboru vzdělání v rejstříku škol a školských zařízení, ale svým obsahem a zpracováním není plně v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy pro základní vzdělávání a pro gymnázium (dále RVP), a to především v úplnosti učiva či některých očekávaných výstupů. Z třídních knih pro školní rok 2012/2013 dále vyplynulo, že v dějepisu byla věnována velmi nízká časová dotace dějinám druhé poloviny 20. století.

Vzdělávání bylo organizováno v souladu s ustanoveními právních předpisů. Při přijímání žáků ke vzdělávání, v průběhu vzdělávání i ukončování nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí.

Evidence úrazů je vedena, z počtu úrazů nejsou zřejmé žádné negativní trendy. Žáci byli seznamováni se zásadami bezpečné práce a bezpečného chování, prokazatelně byli seznámeni se školním řádem.

Ve škole pracují dva výchovní poradci, jeden pro nižší stupeň gymnázia a druhý pro vyšší stupeň gymnázia. Výchovná poradkyně pro nižší stupeň gymnázia řešila minimální počet výchovných problémů. Výchovný poradce pro vyšší stupeň gymnázia, který se zabývá rovněž prevencí sociálně patologických jevů, zaměřuje svou činnost především na poradenství v kariérové oblasti pro žáky posledních dvou ročníků vzdělávání. Ve škole nejsou vykazováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, na vyšším stupni gymnázia není potřeba řešit žádné výchovné problémy. Jako školní metodik prevence zajišťuje besedy a přednášky, v posledním období zaměřené především na kyberšikanu. Podílí se též na přípravě adaptačních kurzů pro nově nastupující žáky, jejichž obsahem jsou zejména teambuildingové aktivity (Borová u Poličky).

V době inspekční činnosti vzdělávání žáků uskutečňovalo 29 pedagogů, z tohoto počtu je šest mužů. Pedagogický sbor tvoří pouze odborně kvalifikovaní učitelé. Prohlubování odborných kompetencí pedagogických pracovníků se realizuje podle potřeby jednotlivých

oblastí vzdělávání, zájmu učitelů v příslušném tematickém či odborném zaměření nebo v rámci níže uvedených realizovaných projektů.

Materiálně technické podmínky umožňují realizaci ŠVP. Škola nemá bezbariérový přístup. Vzdělávání se uskutečňuje ve 12 kmenových učebnách. Výuka informačních a komunikačních technologií probíhá ve dvou moderních počítačových učebnách, z nichž jedna je využívána převážně pro výuku jazyků. Tři počítačová pracoviště umístěná na chodbě školy jsou k dispozici žákům v době jejich volna. Pro cizojazyčné vzdělávání jsou určeny čtyři jazykové učebny a jedna jazyková laboratoř. Výuka přírodovědných předmětů se realizuje v odborné učebně fyziky s novou laboratoří, dále v odborné učebně chemie a chemické laboratoři či nově zřízené učebně biologie, která současně plní funkci jako laboratoř. K vyučování fyzice sloužily jen některé demonstrační a několik žákovských pomůcek. V posledním období došlo ke zlepšení vybavení nákupem dalších pomůcek pro fyziku či biologii. Vzdělávání v oblasti tělesné výchovy je uskutečňováno v tělocvičně, která je součástí budovy školy, v nově zřízené a moderně vybavené posilovně a na venkovním hřišti v areálu školy. Pro výchovné předměty jsou určeny učebny hudební a výtvarné výchovy. Funkční je rovněž žákovská a učitelská knihovna. Přednášky, besedy ale i slavnostní příležitosti jsou pořádány v aule vybavené hudebními nástroji a technikou k jejímu ozvučení.

V loňském roce z dotace od zřizovatele školy byla pořízena nová kotelná včetně nového topného systému, což přinese i další finanční úspory. Z provozních nákladů školy byly vyměněny nové vchodové dveře a proběhla oprava části střešní krytiny a žlabů. Každoroční granty podávané Pardubickému kraji jsou využívány na organizaci tradičních soutěží (*Matematické olympiády* a *Globe games*). Město Litomyšl rovněž škole přispívá na aktivity např. *Charity day*, výuku japonského jazyka, dále za smluvní cenu poskytuje škole využití některých svých prostor. Vlastní doplňková činnost v oblasti pronájmu prostor školy ke komerčním účelům přináší část finančních prostředků sloužících pro nákup dalšího vybavení školy, učebních pomůcek a materiálu. Škola je již šestým rokem partnerem význačné softwarové firmy (program *Partneři ve vzdělávání*). Pod hlavičkou této firmy jsou pořádány ICT kurzy pro pedagogické a nepedagogické pracovníky ve školství. Jedná se také o doplňkovou činnost přinášející škole další prostředky. *Obecně prospěšná společnost* vytvořená rodiči žáků podporuje zájmovou, kulturní a sportovní činnost žáků, např. uvolňuje finanční prostředky na zájezdy, semináře, kurzy, soutěže a maturitní zkoušky. Místní firmy rovněž podporují činnosti školy.

Škola je aktivní v projektové činnosti podpořené z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České Republiky. Ve fázi udržitelnosti se nachází projekt nazvaný *Moderní a efektivní středoškolský pedagog*, z kterého škola pořídila 14 notebooků, proškolila vybrané učitele v nových metodách vzdělávání a podpořila jejich jazykové dovednosti. Od roku 2012 škola realizuje další dva projekty financované z fondů Evropské unie. Cílem prvního vlastního projektu nazvaného *Věda jako zábava* je motivování žáků nižšího gymnázia v oblasti technického a přírodovědného vzdělávání formou zavedení laboratorních cvičení s aktivačními a činnostními prvky. Škola část prostředků použila pro nákup notebooků, realizaci žákovských kurzů a víkendových setkání. Druhý projekt zaměřený na inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (*EU peníze středním školám*) přispěl k vybavení druhé počítačové učebny včetně datového projektoru, podpořil tvorbu digitálních výukových materiálů především pro přírodovědné vzdělávání, základy společenských věd a finanční gramotnost. Vybraní učitelé se rovněž zúčastnili zahraničních metodických seminářů.

Sociální citění žáků je rozvíjeno spoluprací se *Speciální školou v Litomyšli*, kdy se žáci školy podílejí na přípravě sportovně soutěžní akce nazvané *Dětský den*. Zodpovědnost k občanství a veřejnému vyjádření vlastního názoru je podpořena zapojením žáků do organizování litomyšlského *Majálesu*, dopisováním článků do místních novin či výstavou vlastní tvorby *Památky očima dětí* (kresby, fotografie). Efektivní je i spolupráce s Univerzitou Hradec Králové formou odborných konzultací pro práci v středoškolské odborné činnosti (dále SOČ) nebo spolupráce na vědeckých činnostech. Žáci nižších ročníků pracují v rámci partnerství Univerzity Pardubice a Jihočeské univerzity v projektu nazvaném *Trojlistek* zaměřeném na oblast přírodovědného vzdělávání.

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Personální zabezpečení i materiálně technické podmínky umožňují realizaci ŠVP, který svým zpracováním neodpovídá příslušným RVP. Projekty podpořené Evropskou unií, realizace vlastních projektů a spolupráce s partnery školy ekonomicky ovlivňují modernizaci školy a umožňují inovaci a zkvalitňování výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Žáci v hospitovaných hodinách povinných předmětů (*český jazyk, dějepis, základy společenských věd – jednoletý seminář*) prokazovali zájem o probírané učivo. Vyučující se ve sledovaných hodinách snažili žáky řadou různých forem aktivizovat, přesto převažovala zejména frontální práce (obvykle ve výkladových částech hodiny). Samostatné práce bylo využíváno zejména v opakovacích a procvičovacích částech sledovaných hodin, častěji ve třídách nižšího stupně gymnázia. Hodnocení zaznamenané ve sledovaných hodinách bylo převážně pozitivní a mělo zpravidla slovní formu. V některých navštívených hodinách byl výkon žáků klasifikován známkou (obvykle ústní zkoušení na začátku hodiny). Učitelé využívali zejména učebnice a různé doplňující publikace (cvičebnice, v hodinách dějepisu historické atlasy a historické mapy apod.). Někteří vyučující doplňovali výuku i vlastními pracovními listy (procvičovací a opakovací fáze hodiny). V části sledovaných hodin pedagogové využili datových projektorů a výpočetní techniky, nejčastěji pro prezentace (výkladová nebo procvičovací části hodiny), v hodině českého jazyka výjimečně pracovali žáci ve velké části hodiny individuálně s výpočetní technikou ve specializované učebně (pravopisná cvičení apod.). Cizojazyčné vzdělávání mělo kvalitní úroveň. Učitelé volili metody a formy práce tak, aby žáci rozvíjeli především své komunikační dovednosti v párové nebo skupinové práci a řízeným dialogem pedagoga byla provedena hromadná kontrola zadaného úkolu. Pro zlepšení koncentrace žáci pro určité aktivity měnili pracovní stanoviště. Domácí příprava byla většinou zaměřena na krátký písemný projev s následným rozbořením chyb ve vyučovací hodině. Pedagogové u žáků rovněž rozvíjeli praktické dovednosti (psaní motivačního dopisu, životopis) a často zařazovali do učiva prvky využitelné v reálném životě. Žáci s vyučujícím ochotně spolupracovali a projevovali o probíranou tematiku zájem. Druhým rokem je anglický jazyk integrován i do předmětu občanská výchova nižšího gymnázia (metoda CLIL).

V hospitovaných hodinách matematiky a předmětů přírodovědného charakteru byly zastoupeny hodiny procvičovací i výkladové. V hodinách matematiky žáci převážně počítali samostatně, i když s některými nedostatky, pouze ojediněle bylo zjištěno opisování řešení z tabule. Obvykle byl žákům dán čas na vlastní uchopení problémů. Ve fyzice měli žáci podstatně větší těžkosti s řešením problémů. Jejich aktivita na vyšším stupni gymnázia byla při sledovaných hodinách nižší. Výrazné problémy byly zaznamenány v sedmém ročníku, kdy žáci nezvládali učivo odpovídající nižšímu stupni gymnázia. Výkladové

hodiny měly frontální charakter, mnohdy byla upřednostněna osoba vyučujícího. V navštívených hodinách nebyly zařazeny různě pestré vyučovací metody. Pozitivní výjimkou byla hodina matematiky v druhém ročníku nižšího stupně gymnázia, kdy vyučující stejně jako v minulých letech pojala výuku s důrazem na různé zapojení žáků se střídáním činností.

Především ve výuce jazyků a společenských věd byl kladen důraz na kompetence k učení a řešení problémů, komunikativní, pracovní a občanské. Využívány byly obvykle také mezipředmětové souvislosti a průřezová témata (např. oblast osobnostní a sociální výchovy). Sociální gramotnost je ve škole rozvíjena kromě výuky příslušných předmětů také prostřednictvím některých seminářů (dějepisný, historický, společenských věd, jednoletý seminář základů společenských věd s užším zaměřením na finanční gramotnost) a také organizováním řady soutěží a dalších činností a aktivit. Patří sem např. práce tzv. *Studentského parlamentu*, což je samosprávný orgán vytvořený z řad žáků, který se pravidelně schází s vedením školy. Kromě toho je tato oblast dále rozvíjena také zapojením do řady projektů (*eTwinning*, *Studenti čtou a píšou noviny s Mladou frontou DNES*, *Dětský den pro Speciální školu v Litomyšli*, *Právo pro každého*, *Čtení pro malé pacienty v Litomyšlské nemocnici* apod.). Mezipředmětové vztahy a prohloubení cizojazyčných komunikačních dovedností jsou rozvíjeny širokou nabídkou poznávacích zájezdů, prací v mezinárodních projektech (*Comenius partnerství škol*), výměnnými pobyty v Nizozemsku či zeměpisnými exkurzemi (např. do Banátu v Rumunsku). Škola sedmým rokem pokračuje ve spolupráci s tchajwanskou střední školou díky výměnnému žákovskému programu. Vedení školy rovněž umožňuje výuku japonského jazyka.

Hospitované hodiny jazykově zaměřené měly kvalitní úroveň, zvolené metody a formy práce vedly k naplnění příslušných jazykových kompetencí, žáci prokazovali požadovanou úroveň vědomostí a potřebné dovednosti. Ve sledovaných hodinách matematiky a především přírodovědného zaměření byly učiteli zvoleny metody s rozdílným zapojením žáků. Různé nedostatky u žáků byly zjištěny zejména ve fyzice.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

V rámci předmětových komisí provádějí vyučující vlastní srovnávání (např. v matematice stejné čtvrtletní práce, srovnání výsledků, databáze písemných prací a jejich vzájemné sdílení). V maturitních ročnících škola analyzuje výsledky maturitních zkoušek s využitím statistických a analytických dat poskytnutých CERMATem.

Vedení školy rovněž sleduje počty odchodů žáků ze školy v průběhu roku a také příčiny těchto odchodů. Tyto situace jsou v průběhu školního roku zcela ojedinělé (max. několik žáků za rok), přičemž důvodem je obvykle stěhování rodiny apod. Rovněž problémy se záškoláctvím nebylo třeba v minulém školním roce řešit, neboť v souhrnu za celý minulý školní rok bylo evidováno pouze sedm neomluvených hodin.

V oblasti volnočasových aktivit můžou žáci školy rozvíjet své nadání a prohlubovat své znalosti a dovednosti ve školním *Klubu AMAVET*, který je zaměřený na řešení fyzikální a chemické problematiky. Na základě poptávky a zájmu žáků byl ve škole založen dramatický kroužek *English Drama Club*, ve kterém žáci v anglickém jazyce nastudovali a zinscenovali klasické pohádky. Velký ohlas přinesla i akce zaměřená na historii, kulturu a současné dění ve Francii (*Všelicos po francouzsku aneb dopoledne frankologie*).

Žáci školy se úspěšně účastní řady olympiád a soutěží v mnoha předmětech, Festivalu vědy a techniky, SOČ. Škola se tak umístila na předních místech v projektu *Hodnocení žáků*

a škol podle výsledku v soutěžích - Excellence středních škol 2013. Ve většině soutěží jsou žáci úspěšní minimálně v okresním kole, v řadě z nich bylo dosaženo v uplynulém školním roce vynikajících výsledků i v kole krajském a v některých případech i celostátním (národní kolo EXPO SCIENCE AMAVET, XX. ročník Soutěže vědeckých a technických projektů, dále také 5. místo v celostátním kole a udělení zvláštní ceny Univerzity Karlovy v historické soutěži).

Výsledky maturitních zkoušek byly ve školním roce 2012/2013 příkladné, s vyznamenáním při maturitní zkoušce prospěla víc než polovina žáků (56 %), maturitní zkoušku nemusel opakovat žádný žák.

Výsledky maturitních zkoušek mají velmi dobrou úroveň. Někteří žáci školy dosáhli několika významných výsledků v dovednostních soutěžích.

Závěry

- a) Pozitivní inspekční zjištění:
- velmi dobrá úroveň maturitních zkoušek ve školním roce 2012/2013,
 - posílení jazykových dovedností pedagogických pracovníků,
 - umožnění jazykového vzdělávání i v orientálním jazyce (japonský jazyk),
 - projektová činnost.
- b) Odstraněné a na místě neodstranitelné nedostatky:
- mezi významná negativní zjištění, pro která je níže stanovena lhůta k přijetí opatření k odstranění, patří nesoulad ŠVP s RVP zejména v rozpracování učiva či některých očekávaných výstupů.
- c) Slabé stránky školy:
- ve školním roce 2012/2013 vyplynulo, že v dějepisu byla věnována velmi nízká časová dotace dějinám druhé poloviny 20. století,
 - v hospitovaných hodinách byly u některých žáků zaznamenány zejména nedostatky ve fyzikálních vědomostech,
 - nižší využívání sebehodnocení.
- d) Návrhy na zlepšení stavu školy:
- v dějepisu věnovat větší časovou dotaci dějinám druhé poloviny 20. století,
 - provádět průběžnou kontrolu naplňování ŠVP,
 - zvážit možnosti řešení zvýšené vlhkosti v suterénu budovy školy s ohledem na bezpečnost a zdraví žáků.
- e) Vývoj školy od poslední inspekční činnosti:
- od minulé inspekce se vedení školy podařilo zmodernizovat některé odborné učebny a lépe je vybavit pomůckami.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, požaduje

- do 31. 8. 2014 odstranění zjištěných nedostatků (soulad ŠVP s RVP) podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina Gymnázia Aloise Jiráska, Litomyšl, T. G. Masaryka 590, čj. KrÚ 3094/2014/38 OŠK, s účinností od 1. 1. 2014
2. Jmenování do funkce ředitelky, čj. KrÚ 38850/2013 OŠK, ze dne 30. 5. 2013 s účinností od 1. 8. 2013
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 25. 3. 2014
4. Platný školní vzdělávací program
5. Výroční zpráva školy za školní rok 2011/2012 a za školní rok 2012/2013
6. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2013/2014 podílejí na vzdělávání žáků
7. Rozvrh hodin učitelů ve školním roce 2013/2014
8. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2013/2014
9. Třídní knihy platné pro školní rok 2012/2013 a pro školní rok 2013/2014 (náhodný výběr)
10. Školní řád s účinností s účinností od 1. 9. 2012
11. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2013/2014
12. Výchovné poradenství a práce školního metodika prevence sociálně patologických jevů – dokumentace a evidence (doklady bez bližšího určení)
13. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, záznamy o úrazech, protokol o prověření bezpečnosti a ochrany zdraví apod.)
14. Doklady k ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v roce 2013

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Ing. Michaela Vachunová, školní inspektorka

Ing. Michaela Vachunová v. r.

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

Mgr. Pavel Skokan, školní inspektor

Mgr. Pavel Skokan v. r.

V Pardubicích dne 29. 4. 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Ivana Hynková, ředitelka školy

Mgr. Ivana Hynková v. r.

V Litomyšli dne 30. 4. 2014

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.